

Prestigieuze onderscheiding voor John Beer: internationale samenwerking in belang van Nederlandse cliënten

Interview door Angela A.M. van Leeuwen

Op 28 juli 2009 is aan John Beer de International Trial Lawyer Leadership Award uitgereikt tijdens de jaarlijkse conventie van de American Association for Justice (AAJ) in San Francisco. Deze prijs is hem toegekend omdat hij zich in de afgelopen jaren op bijzondere wijze heeft ingezet voor de samenwerking tussen slachtofferadvocaten in alle delen van de wereld. Bovendien werd waardering uitgesproken voor zijn jarenlange voorzitterschap van de vereniging van Advocaten voor Slachtoffers van Personenschade (ASP). Een vereniging die door hem in 1997 is opgericht. Beer is inmiddels 32 jaar letselschadeadvocaat en met hart en ziel betrokken bij het vak dat hem nog dagelijks boeit en bezig houdt.

Je hebt de prijs gekregen omdat je leiderschap hebt getoond; kun je dit toelichten?

“Zoals het mij is verteld heb ik deze prijs vooral gekregen omdat ik me de afgelopen jaren heel erg heb ingezet voor de samenwerking tussen letselschadeadvocaten in alle delen van de wereld. Ik probeer een soort van voortrekkersfunctie te vervullen. De internationale samenwerking is belangrijk omdat aansprakelijkheid/letselschade een terrein is dat zich afspeelt tussen slachtoffers enerzijds, industrie incl. verzekeraars aan de andere kant. Je ziet dat bijvoorbeeld verzekeraars over de hele wereld al langer samenwerken. Als de slachtofferadvocatuur zich op een zelfde manier organiseert, kun je op eenzelfde niveau tegenwicht bieden. Ik heb het altijd boeiend gevonden mensen te ontmoeten die in het eigen land in een rechtstelsel dat geheel anders is dan het onze hetzelfde vak beoefenen en toch hetzelfde nastreven. In elk land speelt wel de vraag of het aansprakelijkheidsrecht of het sociale vergoedingsrecht eerlijk geregeld is of dat dit bijstelling of verbetering behoeft. Men wil graag weten hoe het in het Buitenland is geregeld om zich als land af te meten aan andere landen. Een deel van die internationale samenwerking is er op gericht om in elk van die landen internationale informatie beschikbaar te hebben om die in de wetgeving of politieke processen te kunnen laten meewegen. Wij vinden dat op bepaalde punten ons Nederlands aansprakelijkheidsrecht te kort schiet. We kunnen laten zien dat het in andere landen beter is geregeld. Omdat je dat internationale netwerk hebt, kun je die informatie ook presenteren in het kader van het lobbywerk wat wij doen.”

Je hebt net aangegeven dat je een soort van voortrekkersrol wilt vervullen; kun je aangeven hoe je hier inhoud aan geeft?

“In 1997 heb ik ASP opgericht. In landen als Amerika, Engeland en Australië heb ik gezien dat zij op bepaalde onderdelen al wat verder in de letselschade- of slachtofferadvocatuur waren. Ik zag daar organisaties van slachtofferadvocaten waar op een alleen voor leden toegankelijke wijze informatie werd verzameld en uitgewisseld. Dan kun je vrijelijk met elkaar spreken en informatie uitwisselen. Dat vond ik belangrijk. Dat is in Nederland door ASP ook gerealiseerd. We hebben een website. We hebben een gespreksgroepensysteem op onderwerp. Dat maakt het dus mogelijk dat alle leden in Nederland, en dat zijn er ongeveer 100, met elkaar kunnen communiceren over die dingen die ze in het vak hebben meegemaakt of qua informatie willen weten.”

Heeft ASP de rol kunnen spelen die je bij de oprichting voor ogen had?

“Als je echt iets tot stand wilt brengen voor een grote groep mensen, zul je besluitvormingsprocessen op een hogere (politieke) schaal moeten beïnvloeden. Dat is nog beter dan dat je één iemand goed helpt. Dan is die ene cliënt wel goed geholpen maar alle andere slachtoffers blijven in de kou staan. Slachtoffers zijn mensen die iets overkomt waardoor ze in een maatschappelijk kwetsbare positie komen te staan. Het overkomt ze doorgaans maar één keer in hun leven en ze staan dan tegenover een repeat player, die verzekeraar, die niet een keer maar tig keer met het bijltje heeft gehakt, goed geëquipeerd is, alle kennis en ervaring in huis heeft. Eigen dokters, eigen advocaten, eigen juristen, eigen know how en die staan dus eigenlijk hun eigen financiële belang te verdedigen tegenover dat slachtoffer dat in de meest kwetsbare positie in zijn leven verkeert. Maar wel afhankelijk is van de schadevergoeding voor de invulling van de rest van zijn leven. Mensen zijn echt in hun bestaansrecht geraakt en in die kwetsbare positie moet je aantreden in de arena tegen een vechtmachine die uitstekend in staat is zijn eigen financiële belangen te verdedigen.”

Dat klinkt als een geëngageerd statement; Voel je dat ook zo?

"Ik ben echt een student van de '70-er jaren. In 1972 ben ik lid geworden van de Rechtswinkel Amsterdam. Een groot item in die jaren was dat rechtshulp er eigenlijk op gericht moest zijn om maatschappelijke en structurele ongelijkheid te nivelleren. Een tweede aspect was dat je er oog voor moest hebben dat individuele rechtshulp een druppel op de gloeiende plaat was en dat je pas echt wat kon bereiken als je de rechtshulp wat structureler kon trekken."

Dat heb je dan met ASP gerealiseerd?

"In de afgelopen 12 jaar heeft ASP wel een rol gekregen waarin de politiek, het Ministerie van Justitie en de Tweede Kamer prijs stelt op de mening van ASP. We worden voor expertmeetings uitgenodigd wanneer het gaat om specifieke wetsontwerpen die op het vakgebied liggen. We worden in de gelegenheid gesteld om commentaar te leveren. Dat zijn wel dingen die ik altijd beoogd heb met ASP. Dat is inderdaad in de tijd dat ik voorzitter ben geweest van de grond gekomen."

Ben je daar trots op?

"Het gevoel dat je de positie hebt dat het geheel wat verder komt. Dat je daar ook op wordt aangesproken. Mensen dat van je verwachten. Dat je voelt dat je daar ook invulling aan kunt geven. Dat je iets hebt kunnen neerzetten wat beklifd. Zo zie ik dat wel, maar trots neen....."

Is internationale samenwerking in het belang van Nederlandse cliënten?

"Het aantal internationale zaken op ons kantoor is de laatste jaren spectaculair gestegen. We leven in een wereld waarin mensen toenemend reizen en/of van woon- of verblijfplaats veranderen. Nederlanders die op vakantie of zakenreis naar het buitenland gaan kunnen daar letsel oplopen of zelf veroorzaken. Dan moet er wel voor worden gezorgd dat de schade wordt vergoed. Wanneer wij op kantoor een cliënt krijgen met een internationaal probleem en die vraagt: 'Weet jij een advocaat die iets voor mij kan doen?' dan wil je ook dat je een goede advocaat adviseert. Ons kantoor heeft een netwerk van advocaten in verschillende landen dat ten dienste van de cliënt kan worden gesteld. Het is belangrijk dat je vertrouwen in elkaar hebt en dat de advocaat die je inschakelt van een goed niveau is. Andersom maken wij deel uit van een netwerk waarin wij worden geraadpleegd door Amerikaanse, Engelse, Franse en Belgische advocaten. Enfin, advocaten in andere landen die een soortgelijke problematiek in hun land aantreffen waarvoor zij de advocaten in andere landen willen hebben. In die internationale zaken gaat het dus om samenwerking."

Kun je een voorbeeld geven wat die internationale samenwerking concreet kan betekenen voor Nederlandse cliënten?

"In februari van dit jaar stort bij Schiphol een vliegtuig neer van Turkish Airlines. Het toestel is gemaakt door Amerikanen, is eigendom van de Turken, stort neer in Nederland. Inzittenden zijn Turken, Nederlanders, Syriërs en Amerikanen. Een duidelijk internationaal georiënteerde zaak. Ik heb in San Francisco dit jaar met de Amerikaanse advocaten gesproken over het aspect van de Amerikaanse aansprakelijkheid van de fabrikant van het vliegtuig. Een ander voorbeeld. Wij hebben in Nederland een aantal cliënten die nog dagelijks de nadelen ondervindt van het gebruik van het product VIOXX. VIOXX is een Amerikaanse reumatische pijnstillers die gewrichtspijnen bestrijdt. Dit medicijn is op een gegeven moment door de Amerikanen van de markt gehaald omdat het ook cardiovasculaire problemen kon veroorzaken zoals bijvoorbeeld hart- en herseninfarct. Dan blijkt achteraf dat de fabrikant dit eigenlijk al eerder wist maar dat hij hiervoor niet waarschuwde. Dan heb je te maken met een internationaal speelveld voor de afwikkeling van dit soort dingen."

Waarom heb je gekozen voor letselschadeadvocatuur?

"Het is vanzelfsprekend als je gezondheid goed is. Het kan heel erg je leven bepalen als die door de fout van een ander is benadeeld. In dat geval zul je vast moeten stellen of er wel of niet sprake is van een fout van een ander. In dat geval heb je gewoon recht op schadevergoeding. Zoals ik eerder aangaf is rechtshulp voor mij met name interessant indien het een structurele ongelijkheid tussen partijen kan nivelleren. Die ongelijkheid waarover ik net sprak geldt temeer voor slachtoffers van medische fouten. Denk je eens in dat je slachtoffer bent van een medische fout. Die dokter weet alles van zijn vak en jij moet als patiënt bewijzen dat die dokter een fout gemaakt heeft. Je bent afhankelijk van documentatie die door het ziekenhuis beschikbaar wordt gesteld."

Ik ben in dit vak in 1977 opgeleid door een arts die tevens advocaat was. Die heeft mij een beetje de eerste beginselen geleerd hoe je op dit terrein als advocaat voor slachtoffers zou kunnen optreden. Er wordt nu meer over gesproken en meer over gepubliceerd. Dat betekent ook dat er meer mensen zijn die nadenken hoe het beter kan, hoe het eerlijker kan. Dat vind ik pure winst van een ontwikkeling over een tijdsbestel van pakweg 30 jaar."

Wat maakt een letselschadeadvocaat tot een goede advocaat voor zijn cliënt?

"Je moet hart hebben voor je cliënten. Je moet als slachtofferadvocaat primair het besef hebben dat je hulpverlener bent. Dat je hulp verleent, juridische hulp in ons geval, aan mensen die in problemen zijn. Mensen die in problemen zijn, zijn niet altijd de makkelijkste mensen. Zij voelen zich in hun bestaan bedreigd en dat heeft consequenties voor de manier waarop zij zich opstellen. Je moet je realiseren dat je door jouw inspanning echt veel voor mensen kunt betekenen. Maar, het gaat in ons vak niet alleen om de verhouding tot de cliënt maar ook om onze verhouding tot de tegenpartij van de cliënt. Dat is een tegenpartij die het soms noodzakelijk maakt dat je gewoon aan het knokken slaat. Dat doe je niet om het knokken op zich maar om het belang van je cliënt te behartigen. Je zult dan in het belang van je cliënt moeten durven om de arena in te stappen. Je merkt dat als je de handschoenen oppakt en het gevecht aangaat, de resultaten er ook naar zijn."

Je zit al 32 jaar in het vak; had je niet eens wat anders gewild?

"Het is het leukste vak wat ik mij met mijn kennis en ervaring kan voorstellen. Als je jarenlang in de advocatuur werkt, kun je overwegen om iets anders te gaan doen; de rechterlijke macht bijvoorbeeld. Het is juist het werk met cliënten geweest dat je niet aantreft op de universiteit, evenmin bij de rechterlijke macht en wat mij steeds weer voor dit vak heeft doen kiezen. Als er geen cliënten meer zijn is het niet meer boeiend."